

Museale molenvondst

De modelmolen van het Stoomgemaal Winschoten
Velen van u zullen bekend zijn met de locatie van het huidige museum Stoomgemaal in Winschoten. Een locatie waar sinds mensenheugenis gewerkt wordt aan het waterbeheer. Het stoomgemaal markeert het begin van het Beersterdiep. Dit boezemkanaal was de hoofdafwatering van het voormalig waterschap Reiderland en loosde het water via de toenmalige Beersterzijl op de Dollard. Waterschap Reiderland was verdeeld in zeven onderdelen, het stoomgemaal aan het Oostereinde bemaalde het zesde onderdeel. Oorspronkelijk werd dit onderdeel door drie molens bemalen. Een molen aan de kade van de Pekel A en twee op de locatie aan het Oostereinde. De eerste molen, de Goliath, stond aan de Pekel A, gebouwd in 1851, afgebroken 1882, herbouwd in Uithuizermeeden 1883. De twee andere molens hebben aan het Oostereinde gestaan. Eén op de plaats waar nu het stoomgemaal staat, de ander op de voormalige parkeerplaats. In 1877 zijn beide molens als gevolg van blikseminslag

door brand verwoest. Een is vervangen door een stoomgemaal, de ander herbouwd. Het stoomgemaal kent een nauwe verbondenheid met de familie Van der Laan. Vanaf 1878 hebben inmiddels vier generaties Van der Laan zich met het wel een wee van het gemaal bezig gehouden: drie machinisten en de huidige vice-voorzitter van de stichting. Tot de collectie van het stoomgemaal behoort een natuurgetrouw model van een van de molens. Dit model is door Marten M. van der Laan, de laatste machinist, gebouwd. Marten van der Laan had een zwak voor de techniek, maar had ook een grote affiniteit met educatie. Vele jongeren van de Its in Winschoten hebben op het stoomgemaal de werking van stoomtechniek in de praktijk ervaren. In dit verband is ook het model van de molen te plaatsen. De molen is voorzien van een stalen vijzel, dit is waarschijnlijk niet in overeenstemming met de oorspronkelijke situatie.

Piet Mulder is secretaris van de stichting
tot Behoud van de Groninger Stoomwerktuigen